

Przegląd aktualnego orzecznictwa w sprawach dotyczących nieautoryzowanych transakcji płatniczych

Celem opracowania jest przegląd aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych w sprawach cywilnych dotyczących nieautoryzowanych transakcji płatniczych¹. Przedmiotem analizy objęte zostały wybrane prawomocne orzeczenia wydane w latach 2017-2019 rozstrzygające spory między użytkownikami a dostawcami usług płatniczych² na podstawie przepisów u.u.p.

BARTOSZ WYŻYKOWSKI

Ogólny wniosek wynikający z przeglądu jest taki, że praktycznie brak jest wypowiedzi SN w sprawach rozstrzyganych na gruncie przepisów u.u.p. Może to zaskakiwać, mając na uwadze, że spory dotyczące nieautoryzowanych transakcji płatniczych nie są rzadkie. Mimo to, wypowiedzi SN ograniczają się do jednego, niezwykle zwięzłego wyroku z 2018 r.³ wydanego na kanwie sprawy dotyczącej nieautoryzowanej transakcji oraz kilku postanowień⁴, w których SN analizował, jaką datę należy uznać za dzień wniesienia opłaty sądowej w postępowaniu cywilnym, gdy uiszczono ją

¹ Transakcja płatnicza to zainicjowana przez płatnika lub odbiorcę wpłata, transfer lub wypłata środków pieniężnych [art. 2 pkt 29 ustawy z 19.08.2011 r. o usługach płatniczych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 659, ze zm.), dalej: „u.u.p.”]. Transakcja nieautoryzowana to taka, na którą płatnik nie wyraził zgody w sposób wskazany w umowie (art. 40 ust. 1 zd. 1 u.u.p. – rozumowanie *a contrario*). Zob. też B. Bajor [w] A. Zalcewicz, B. Bajor, J. Byrski, *Ustawa o usługach płatniczych. Komentarz*, Warszawa 2017, LEX/el., komentarz do art. 46. Przesłanki odpowiedzialności za nieautoryzowane transakcje płatnicze uregulowane zostały w art. 46 ust. 1b zd. 1, ust. 1c-5, art. 149 i (w pewnym zakresie w) art. 148 u.u.p. Zob. też art. 71-73, art. 92 oraz art. 93 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z 25.11.2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywę 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. UE L nr 337, s. 35), dalej: „PSD2” oraz *Wytyczne w sprawie wymogów zgłaszania nadużyć finansowych na podstawie art. 96 ust. 6 drugiej dyrektywy w sprawie usług płatniczych (PSD2)*, EBA/GL/2018/05, 17.09.2018 r., Europejski Urząd Nadzoru Bankowego, 3.1. Wytyczna 1, 1.1-1.3 oraz 3.2. Wytyczna 1, 1.1-1.3.

² Kategorie dostawców usług płatniczych określa art. 4 ust. 2 u.u.p.

³ Wyrok SN z 18.01.2018 r. (V CSK 141/17), LEX nr 2481983.

⁴ Postanowienie SN z 18.12.2018 r. (IV CZ 68/18), LEX nr 2617936; postanowienie SN z 13.04.2018 r. (I CZ 39/18), LEX nr 2490924; postanowienie SN z 25.01.2017 r. (IV CZ 96/16), LEX nr 2242293. Zob. też postanowienie SN z 24.06.2015 r. (II CZ 29/15), LEX nr 1751288; postanowienie SN z 21.01.2015 r. (IV CZ 96/14), LEX nr 1652704 oraz uchwałę (7) NSA z 22.01.2018 r. (I FPS 3/17), LEX nr 2428199.